

“ואני ראיתי ברוש”

אהוד מנור

**חוגגים ט"ו בשבט
בשירי ארץ ישראל
עם ליז ממון**

**חיבוק
קהילתי**

לא משאירים אף אחד לבד!

השיר על הארץ

מילים: יהושע סובול

לחן: יוני רכטר

בואו נשיר את השיר המטורף של הארץ
בואו נשיר את השיר הצהוב של החול
יחפנים מתהלכים לאורכה ולרוחבה של הארץ
ועושים איתה אהבה, אנשים פורקי עול.

איפה הארץ היא, שקראו לה קטנטונת?
איפה אותה אהבה מגוללת בחול?
אנרכיסטים הולכים בדרכים, לעורם רק כותונת
ובוערת אש בראשם ששורפת הכל?

תנו לי לשוב אל אותה הפינה הנידחת
איפה אותם החיים עם שמחת הפשטות
תנו לי מילים עזובות, מנגינה נשכחת,
להוציא מבין הקוצים, קרעים של ילדות.

תנו לי לשיר את השיר החולה, הקודח
מאוהב וזרוק אמיתי בלי זהות וזכויות
תנו לי לחזור בדרכים החולות אהבה לירח
שוב לחזור ללכת יחף על שברי זכויות.

בארץ אהבתי השקד פורח

מילים: לאה גולדברג

לחן: מוני אמריליו

בארץ אהבתי השקד פורח
בארץ אהבתי מחכים לאורח
שבע עלמות שבע אמהות
שבע כלות בשער.

בארץ אהבתי על הצריח דגל
אל ארץ אהבתי יבוא עולה רגל
בשעה טובה בשעה ברוכה
המשכיחה כל צער.

אך מי עיני נשר לו ויראנו
ומי לב חכם לו ויכירנו
מי לא יטעה מי לא ישגה
מי יפתח לו הדלת?

בארץ אהבתי על הצריח דגל
אל ארץ אהבתי יבוא עולה רגל
בשעה טובה בשעה ברוכה
המשכיחה כל צער.

אך מי עיני נשר לו.

פגישה לאין קץ

מילים: נתן אלתרמן

לחן: נעמי שמר

כי סערת עלי, לנצח אנגנך
שוא חומה אצור לך, שוא אציב דלתיים
תשוקתי אלייך ואלי גנך
ואלי גופי סחרחר, אובד ידיים

לספרים רק את החטא והשופטת.
פתאומית לעד, עיני בך הלומות,
עת ברחוב לוחם, שותת שקיעות של פטל,
תאלמי אותי לאלומות.

אל תתחנני אל הנסוגים מגשת.
לבדי אהיה בארצותייך הלך.
תפילתי דבר איננה מבקשת,
תפילתי אחת והיא אומרת: הא לך!

עד קצווי העצב, עד עינות הליל
ברחובות ברזל ריקים וארוכים,
אלוהי ציווני שאת לעוללייך,
מעוניי הרב שקדים וצימוקים.

טוב שאת ליבנו עוד ידך לוכדת,
אל תרחמיהו בעויפו לרוץ,
אל תניחי לו שיאפיל כחדר
בלי הכוכבים שנשארו בחוץ

מדפיו הריקים
מכוסים באבק
כבר שנתיים מונח
המרצע בשק.

והוא חולם כי נעליים הוא תופר,
בן על הרים ינוו רגלי המבשר.
על כפיו אותן יביא,
לאליהו הנביא.

והוא יושב ומחכה לו...

בירושלים ישנו
איש לגמרי לא צעיר,
שבנה הרבה בתים
בכל פינות העיר.

הוא מכיר כל סמטה,
כל רחוב ושכונה,
הוא בונה את העיר
כבר שבעים שנה.

והוא חולם כי, כמו שאת העיר
בנה,

יניח למקדש את אבן הפינה.
על כפיו אותה יביא
אליהו הנביא.

על כפיו יביא

מילים: יורם טהרלב
לחן: יאיר רוזנבלום

ברחובנו הצר
גר נגר אחד מוזר
הוא יושב בצריפו
ולא עושה דבר.

איש אינו בא לקנות,
ואין איש מבקר,
ושנתיים שהוא
כבר אינו מנגר.

והוא חלום אחד נושא עוד בלבבו
לבנות כסא לאליהו שיבוא,
על כפיו אותו יביא,
לאליהו הנביא.

והוא יושב ומחכה לו
כבר שנים חולם הוא שיזכה לו,
על סודו שומר ומחכה לו
מתי כבר יגיע היום.

ברחובנו הצר
גר סנדלר אחד מוזר
הוא יושב בצריפו
ולא עושה דבר.

לשיר זה כמו להיות ירדן

מילים ולחן: נעמי שמר

לשיר

זה כמו להיות ירדן:

אתה מתחיל למעלה בצפון

צונן, צעיר, שוצף ומתחצף

אתה שומע ציפורים בסבך

וכל אחת מהן

ציפור גן עדן

כי לשיר

זה כמו להיות ירדן

ימין

שוטפים כמו ירדן

וכמותו זורם אתה דרומה

על החופים צומח עשב פרא

אבל הלאה הלאה הלאה

גאון מימין

הלא ימין

שוטפים כמו ירדן

סופך

לגווע כמו ירדן

להאסף לאט אל ים המות

במקום הנמוך ביותר בעולם

אבל

מראש הרי השלג

בהמולה גדולה צוהלת

אחריך

שיריך מפכים להם

הלא

לשיר זה כמו להיות ירדן

מכורה שלי

מילים: לאה גולדברג

לחן: דפנה אילת

עלובה שלי, אביונה ומרה,
למלך אין בית, למלכה אין כתר
רק אחת בעולם את שבחך אמרה
וגנותך חרפתך כל היתר.

ועל כן אלך לכל רחוב ופינה,
לכל שוק וחצר וסמטה וגינה,
מחורבן חומתייך כל אבן קטנה
אלקט ואשמור למזכרת.

ומעיר לעיר, ממדינה למדינה
אנודה עם שיר ותיבת נגינה
לתנות דלותך הזוהרת.

מכורה שלי, ארץ נוי אביונה
למלכה אין בית, למלך אין כתר.
ושבעה ימים אביב בשנה
וסגריר וגשמים כל היתר.

אך שבעה ימים הורדים פורחים,
ושבעה ימים הטללים זורחים,
ושבעה ימים חלונות פתוחים,
וכל קבצנייך עומדים ברחוב
ונושאים חיוורונם אל האור הטוב,
וכל קבצנייך שמחים.

מכורה שלי, ארץ נוי אביונה,
למלכה אין בית למלך אין כתר.
רק שבעה ימים חגים בשנה
ועמל ורעב כל היתר.

אך שבעה ימים הנרות ברוכים
ושבעה ימים שולחנות ערוכים,
ושבעה ימים הלבבות פתוחים,
וכל קבצנייך עומדים בתפילה,
ובנייך בנותייך חתן כלה,
וכל קבצנייך אחים.

שיר של יום חולין

מילים: רחל שפירא

לחן: יאיר רוזנבלום

אם יש לי מיתרים הם מתנגנים ברטט
אם יש בי דאגה היא חשופה כמעט
אם יש בי אהבה היא תאמר בשקט
אם יש לי שורשים הם מתארכים לאט

אתה רואה כיצד פתאום עובר בי רעד
הרוח משנה תכופות את כיוונה
ניסינו לעזוב אבל אני יודעת
אנחנו נשארים שנה אחר שנה

בחדרים שלך השמש משרטטת
קוים ורצועות של אור על הכתלים
אני למענך כל בוקר מלקטת
פרטים קטנים, שמחות קטנות של יום חולין

האם אתה משיב, האם אתה עונה לי
אולי באזנך הולמים גם שאוני
אולי אתה מקשיב, אולי אתה דומה לי
הן בפניך משתקפים פתאום פני

אם יש לי מיתרים הם מתנגנים ברטט...

יום החולין הזה הוא יום שיש בו חסד
ובחסדו שורות אליך נכתבות
קח את ידי עכשיו עשני מפויסת
ביום חולין כזה דרכינו מצטלבות

עוד לא תמו כל פלאיך

מילים: יורם טהרלב

לחן: רמי קלינשטיין

ארצנו הקטנטונת, ארצנו היפה
מולדת בלי כותונת, מולדת יחפה
קבליני אל שיריך, כלה יפהפייה
פתחי לי שעריך אבוא במ אודה יה.

בצל עצי החורש, הרחק מאור חמה
יחדיו נכה פה שורש אל לב האדמה
אל מעיינות הזוהר, אל בארות התום
מולדת ללא תואר וצועני יתום.

עוד לא תמו כל פלאיך
עוד הזמר לו שט
עוד לבי מכה עם ליל
ולוחש לו בלאט:
את לי את האחת
את לי את, אם ובת
את לי את המעט
המעט שנותר.

נביאה בבגדינו את ריח הכפרים
בפעמון ליבנו יכו העדרים,
ישנה דממה רוגעת
וקרן אור יפה,
ולאורה נפסעה ברגל יחפה.

עוד לא תמו כל פלאיך...

גשם בעיתו

מילים: תלמה אליגון רוז

לחן: קובי אושרת

גשם בעיתו, כמה עצב בא איתו
הכל עצר, הכל עמד, רק הגשם בא לו בזמן.

לו לא אכפת

שבלילות שם קר מאוד
שבחולות קשה לבכות
שאין על מי להתרפק
כשבחוץ הגשם דופק.

תן מחומך ותן מאורך
תן לשדות רק גשם ברכה
תן מפיתך ביד רחבה
ותן לנו זמן לאהבה

גשם בעיתו, ואומרים שככה טוב

על בגד קיץ, סוודר ישן
ובכיס מכתב מאי שם.

גשם מתוק

גשם נשק אותו בשמי
גשם לטף את הפנים
הבאת גשם בעיתו
אז הבא, הבא לי אותו

תן מחומך ותן מאורך...

גשם בעיתו, כמה עצב בא איתו

הבא, הבא לי אותו

גשם בעיתו.

עץ הרימון

מילים: יעקב אורלנד
לחן: ידידיה ארמון

עץ הרימון נתן ריחו
בין ים המלח ליריחו,
שב, חומתי, גדודך מנדוד,
שב, תמתי, דודך מדוד.

אוצרות אופיר וצרי גלעד,
רכב מצריים שללתי לך, בת,
אלף הזמר אתלה לך מגן
מן היאור עד הירדן.

את כלולה מכל כלות,
את דגולה כנדגלות.
שתיים עינייך כשתיים יונים
וקול קולך פעמונים.

לך התרועות, לך הזרים,
לך כל שלטי הגיבורים,
מה לי חיל אלף ומה רבבה?
לבבי מת מאהבה.

שב אל הקשת, שב החץ,
שב הרימון אל ראש העץ,
לך ואלייך החיל יוחל,
בואי כלה, כי רד הליל

צל עץ תמר

מילים: אפריים וינשטיין
לחן: חיים קוברין

צל עץ תמר ואור ירח
ומנגינת כינור תקסים את הלב
עולה הצליל רועד בוקע
ממיתרים נשפך כאב
נגן כינור נגן שירך
מה רב החושך והשקט סביב
מנגינותיך ישכיחו את סבלי

נגן נגנה לקול צליליך מה נעים הוא החלום
נגן נגנה ישמע ירח את קולי שם במרום
הוי למה למה בשפתיך הקסמתני
ליבי כבשת ועזבתני
אוהב כואב וסובל

נדם כינור
נחבא ירח
ובדממה הד מנגינה
עוד נשמע
על מה ולמה אל יודע
על מה עולם אכזר ורע
מערפילי עפר תופיע
דמות אהובה תווי פנים מוכרים
כינור ישמיע
שי זכרונות כה נעימים

למולדת שובי רוני

מילים: אשר מזרחי
לחן: נחלת הכלל

לְמוֹלַדֶּת שׁוֹבֵי רוֹנֵי
צְהַלִּי בֵּת יִפְהַפְיָה
בְּתוֹכְךָ אֶתֵּן מִשְׁכְּנִי
בְּנוֹי עַל הַר הַמְּוֹרִיָּה

אוֹרֵי נְאוֹה כִּי בָּא אוֹרְךָ
וְשִׁכְחִי יָמֵי שְׁפִלוֹתְךָ
עוֹרֵי יָפָה שִׁירֵי שִׁירְךָ
כִּי תָמוּ יָמֵי גְלוֹתְךָ
וּבִנְיָה אוֹלְמָךָ וּדְבִירְךָ
שָׁמָּה עַל אֶרֶץ צְבִיָּה

לְמוֹלַדֶּת שׁוֹבֵי רוֹנֵי
צְהַלִּי בֵּת יִפְהַפְיָה
בְּתוֹכְךָ אֶתֵּן מִשְׁכְּנִי
בְּנוֹי עַל הַר הַמְּוֹרִיָּה

שׁוֹבֵי אֶל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ
שׁוֹבֵי אֶת־וְאֲנִי אֲשׁוּבָה
וְאֶגְאֵל אֶת שְׁבִיּוֹתֶיךָ
יְהִיו לְאַלְפֵי רְבֵבָה
אֶרְחַם עַל אֲדָמוֹתֶיךָ
וְתֵהִי לְגֶפֶן פְּרִיָּה

לאמוני לי ררו מאני... אהההה...

רְעִיָּה חֲבִיבָה עֲדִינָה
שְׁמַחִי גִילֵי שִׁיר דְּבָרֵי
פְּרָחִי כְּצִיץ כְּשׁוֹשְׁנָה
וּדְגִי וּרְבִי עֲשֵׂי פְּרִי
כִּי הִגְאֵלָה נִכְוֹנָה אֲשַׁלַּח יַנּוֹן וְאַלְיָה

ברוש

מילים: אהוד מנור
לחן: אריאל זילבר

ואני ראיתי ברוש
שניצב בתוך שדה מול פני השמש
בחמסין, בקרה
אל מול פני הסערה.
על צידו נטה הברוש
לא נשבר את צמרתו הרכין עד עשב.
והנה, מול הים
קם הברוש ירוק ורם.

הנה ברוש, לבדו
מול אש ומים.
הנה ברוש, לבדו
עד השמיים.
ברוש, לבדו איתן.
לו רק ניתן ואלמד
את דרכו של עץ אחד.

ואני כמו תינוק
שנשבר ולא יכול מול פני השמש.
בחמסין, בקרה
אל מול פני הסערה.

הנה ברוש, לבדו...

ולס להגנת הצומח

מילים ולחן: נעמי שמר

כבר פורחים נרקיסים בשמורות הטבע
מרבדים נפרשים בשפלת החוף
כלנית וכרכום, אלף גון וצבע
והחוק שאומר - כאן אסור לקטוף!

רק עלי אין החוק משגיח
רק עלי איש אינו שומר
לו היו לי עלי גביע
אז, היה מצבי אחר.

ציפורים נדירות כבר דוגרות בסלע
אילנות נדירים נשמרים לחוד
איילות נבהלות מסתכלות בשלט
בו כתוב בפירוש שאסור לצוד!

רק עלי עוד לא שמו שלט
מסביב אין לי כל גדר
לו הייתי, נאמר, איילת
אז היה מצבי אחר!

אדוני, היזהר, אל תיגע באיריס!
צבעוני ההרים הוא מחוץ לתחום!
כל גבעה נישאה בשולי העיר היא
שטח בר מגודר ואיזור רשום!

אז אני לפעמים חושבת
כי היה זה אולי רצוי
לו הייתי נרקיס או רקפת
או אפילו איזה בן חצב מצוי

הסתכלו מה שקורה לי בדרך:
כל אחד עובר, חוטף, קוטף, קולע לו זר
לו הייתי חיה או פרח
אז היה מצבי אחר!

שלום לך ארץ נהדרת

מילים: אילן גולדהירש

לחן: סטיבן גודמן

וירחב בך השקט
כאור בשולי הענן

או מטר ישיגך
בעדת טיפותיו הדופקת
על כתפיך חזך צווארך
וראשך רענן
ותלכי בשדה הרטוב

ונשמת ונשמת
את ריחו של התלם
נשום ורגוע
וראית את השמש
בראי השלולית הזהוב

ופשוטים ופשוטים
הדברים וחיים
ומותר במ לנגוע
ומותר לאהוב
ומותר ומותר לאהוב
את תלכי בשדה לבדך
לא נצרבת בלהט
השרפות בדרכים
שסמרו

מאימה ומדם
וביושר לבב שוב
תהיי ענווה ונכנעת
כאחד הדשאים כאחד
האדם

והרקיע התואם מעל
והרגשת הבית המוכרת
בתוך עורקי זורמת כמו
חשמל.

הרי גליל והשומרון,
הפרדסים שבשרון,
וילדים בגן המושבה
את הכרמל ואת הים
אחד אחד ואת כולם,
תמיד קורצים, אומרים
ברוך הבא.

שלום לך ארץ נהדרת...
את תלכי בשדה
מילים: לאה גולדברג
לחן: חיים ברקני

האמנם האמנם
עוד יבואו ימים
בסליחה ובחסד
ותלכי בשדה
ותלכי בו כהלך התם

ומחשוף ומחשוף
כף רגלך ילטף
בעלי האספסת
או שלפי שיבולים
ידקרוך ותמתק דקירתם

הייתי בפרז וגם ברומא
ראיתי את שבעת פלאי תבל,
בקוטב הצפוני וגם דרומה,
אך אין מקום כמו ארץ ישראל.
וכמו גלויות של נוף יפות
תמונות בזכרוני עפות,
כמו בעד עדשה של מצלמה
בתרמילי אותן אשא
בכל מקום, בכל מסע
קטעי פסיפס מתוך תמונה
שלמה.

שלום לך ארץ נהדרת,
עבדך הדל נושא לך שיר מזמור.
גם אם לעיתים נודד אני על דרך,
מה טוב לנדוד אך טוב יותר
לחזור.

צריחי המגדלים בירושלים
וסמטאות השוק הצבעוני
גגות הרעפים של גבעתיים
הניבטים מבעד חלוני.
את האביב בתל אביב,
את סבתי ואת סבי,
את החלה ואת נרות שבת,
את ים המלח מול אדום
ואשת לוט צופה לסדום
ואת הקיץ בואך אילת.

שלום לך ארץ נהדרת...
מימיה הכחולים של הכנרת

עברתי רק כדי לראות

מילים: אסתר שמיר

לחן: אפרים שמיר

כאן היה מכחול ואנו שניים
מציירים ציור בתוך צבעים, שלא יוכלו לדהות
כאן היתה טירה ונהר זורם בלי מים
עברתי רק כדי לראות

הטירה עמדה בראש הגבע
בתוכה נפלו הרבה מילים, שאיש עוד לא אמר
הפרחים שרקו מין מזמור מחמיא לטבע
היום הוא שיר מאוד מוכר

לא, אין טירה אל תביט עליה, היא איננה
אין מה לרוץ ככה, אין יותר שמיים
הגבירה כבר מתה
אין נהר בלי מים
עברתי רק כדי לראות

הקירות סדוקים, הכל קפא
ואתה יושב בראש זקוף וכבר מוכן לשלוט
קח את שתי ידי וראה בשתי עינייך
היום הכל בוער פחות

לא, אין טירה אל תביט עליה...

ט"ו בשבט שמח לכולם!